

**UCHWAŁA NR XIV/112/2015
RADY POWIATU W ŚWIDNICY**

z dnia 25 listopada 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących
Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2017**

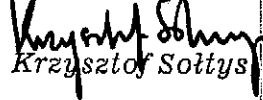
Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1445 ze zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) Rada Powiatu w Świdnicy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2017, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Soltys

RADCA PRAWNY

mgr Przemysław Zieliński
WL/WB/493

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2017, zwany dalej "programem", będący załącznikiem do niniejszej uchwały, stanowi pierwszy etap wykonania powyższego obowiązku. Program jest spójny z ustawodawstwem krajowym oraz strategicznymi dokumentami o charakterze lokalnym, w tym z Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016, przyjętym Uchwałą Nr XII/97/2011 Rady Powiatu w Świdnicy z dnia 24 listopada 2011 r. Celem głównym programu jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Cel ten ma zostać osiągnięty poprzez zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie przez poddanie ich oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym. Bezpośrednimi adresatami programu są osoby dorosłe stosujące przemoc w rodzinie zamieszkującej na terenie powiatu świdnickiego. Realizację programu zaplanowano na lata 2016-2017. Środki finansowe na realizację programu pozostają w dyspozycji Wojewody Dolnośląskiego. Zgodnie z pismem Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 8 października 2015 r. niniejszy program stanowi jeden z warunków do ubiegania się o dotację na realizację działań zaplanowanych w tym obszarze.

DYREKTOR
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE W ŚWIDNICY
Beata Galewka

Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2017

I. Założenia programowe.

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493z późn. zm.),
- 2) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno- edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259),
- 3) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 4) Ramowy Program Korekcyjno- Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie województwa dolnośląskiego.

Założenia do tworzenia niniejszego programu opierają się na aktualnym stanie wiedzy na temat przemocy domowej i prowadzą do stwierdzenia, że:

- przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy,
- przemoc domowa ma uwarunkowania kulturowe – jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy ludzi, jest zakorzeniona we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie,
- przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużyciem siły i władzy oraz dąży do kontrolowania i zniewolenia osoby zależnej,
- stosowanie przemocy nie może być usprawiedliwione stwierdzeniem, że była ona skutkiem prowokacji ze strony ofiary,
- stosowanie przemocy jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną,
- niestosowania przemocy domowej można się nauczyć.

Mając na uwadze powyższe założenia niniejszy Program opiera się na współczesnych rozwiązaniach uwzględniających podejście integracyjne, łączące wybrane elementy tradycyjnych modeli pracy ze sprawcami przemocy, do których należą:

- edukacja na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy,
- promocja wartości i idei wspierających godność osoby, dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci a także odpowiedzialność za osobiste decyzje i gotowość ochrony słabszych,
- stosowanie procedur behawioralno-poznawczych w celu korygowania postaw i zachowań związanych z przemocą,
- uczenie umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej oraz samokontroli.

II. Cele i zawartość Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2016-2017 zwanego dalej „Programem”.

1. Cele Programu.

Podstawowym celem działań programowych jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Należy jednak zaznaczyć, że realizując powyższy cel nie można pominąć zasady ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc – w żadnym przypadku program nie przewiduje i nie akceptuje sytuacji i zachowań, które mogłyby akceptować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

Cel podstawowy Programu ukierunkowany jest na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Program nie stanowi jednak formy osobistej psychoterapii sprawcy, a jedynie koryguje jego niepożądane i szkodliwe zachowanie i postawy.

2. Zawartość Programu.

Zawartość merytoryczna Programu skoncentrowana jest na osiągnięciu celu podstawowego i zawiera elementy, które dostarczają wiedzy, tworzą okazję do poznania siebie oraz pozwalają na zmianę form myślenia i reagowania. Najważniejszymi z tych elementów są:

- 1) rozpoznanie diagnostyczne – uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników, jego sytuacji życiowej oraz specyfice przemocy, której był sprawcą,
- 2) edukacja – dobór treści edukacyjnych uwzględniających cele Programu oraz specyfikę uczestników obejmuje:

- społeczno-kulturowe źródła i okoliczności przemocy domowej (mity i stereotypy),
- definicje przemocy, jej rodzaje, formy i dynamikę,
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich,
- planowanie i rozwijanie samokontroli, w tym definiowanie zachowań zastraszających,
- komunikację interpersonalną,
- promocję pozytywnych standardów i wartości, w tym budowanie wsparcia, zaufania, odpowiedzialności i poszanowania godności drugiego człowieka,
- zaburzenia życia rodzinnego spowodowane uzależnieniami,
- wpływ przemocy domowej na zachowanie i psychikę dzieci,
- definicja negocjacji i szczerości,

- 3) ćwiczenia praktyczne –dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych, zmieniających zachowania i postawy oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia.

3. Zakładane rezultaty Programu.

Działania diagnostyczne, edukacyjne i ćwiczenia mają przyczynić się do: uświadomienia sprawcy czym jest przemoc, uzyskania przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych, nabycia nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji, nabycia umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, nabycia umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych.

III. Realizacja Programu.

1. Czas realizacji Programu.

2. Sposób realizacji Programu.

Program realizowany będzie wobec sprawców przemocy w rodzinie, którego uczestnikami mogą być kobiety i mężczyźni powyżej 18 roku życia. Grupy uczestników mogą być koedukacyjne, jednakże w pracy warsztatowej należy uwzględnić specyfikę przemocy stosowanej przez mężczyzn i kobiety.

Program będzie realizowane w dwóch etapach:

- 1) Etap I- Konsultacje indywidualne w wymiarze do 3 godzin dla każdego uczestnika programu, których celem jest rozpoznanie diagnostyczne. W uzasadnionych sytuacjach wymiar godzin może ulec zwiększeniu.
- 2) Etap II –spotkania grupowe realizowane w wymiarze co najmniej po 4 godziny każde, odbywające się zgodnie z ustalonym terminarzem. Wymiar czasowy zajęć grupowych nie może być mniejszy niż 60 godzin.
Zajęcia grupowe winny być prowadzone przez 2 osoby, najlepiej przez kobietę i mężczyznę.

W uzasadnionych przypadkach spotkania indywidualne mogą być także realizowane pomiędzy spotkaniami grupowymi. Ponadto pożądane jest by przerwy pomiędzy spotkaniami grupowymi oscylowały w granicach tygodnia.

W wyjątkowych sytuacjach, po uzyskaniu zgody z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego Program może być realizowany tylko w formie zajęć indywidualnych.

W przypadku wyrażenia zgody przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki i przekazania środków finansowych zostanie podjęte drugie działanie obejmujące przeprowadzenie treningu umiejętności wychowawczych, zwanego dalej „treningiem” dla rodziców, którzy stosują przemoc wobec dzieci, w tym przemoc emocjonalną, fizyczną i zaniedbanie. Uczestnikami ww. treningu mogą być kobiety i mężczyźni. Wyżej wymienione zadanie będzie realizowane także w dwóch etapach:

- 1) Etap I- Konsultacje indywidualne w wymiarze do 3 godzin dla każdego uczestnika Programu, których celem jest rozpoznanie diagnostyczne. W uzasadnionych sytuacjach wymiar godzin może ulec zwiększeniu.
- 2) Etap II –spotkania grupowe realizowane w wymiarze co najmniej po 4 godziny każde, odbywające się zgodnie z ustalonym terminarzem. Wymiar czasowy zajęć grupowych będzie dostosowany do liczby godzin wskazanych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki. Zajęcia grupowe mogą być prowadzone przez 2 osoby.

Zakres programowy treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców winien obejmować: definicje przemocy wobec dzieci (przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbanie), sposób komunikowania się z dziećmi, rola granic w wychowaniu, kary i nagrody, formy czasu wolnego spędzanego z dzieckiem, zachęcanie dziecka do współpracy oraz do samodzielności, etapy dorastania i dojrzewania, specyficzne zachowania dziecka wg psychologii rozwojowej, wpływ alkoholu i patologii życia rodzinnego na rozwój dziecka.

3. Uczestnicy Programu.

Uczestnikami Programu mogą być: osoby samodzielnie zgłaszające się, osoby kierowane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności, osoby objęte procedurą Niebieskiej Karty, osoby zobowiązane przez inne organy, instytucje i organizacje.

Uczestnictwa w Programie odmawia się między innymi: - osobom z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości pogranicznej, chorym psychicznie, osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków z wyłączeniem osób, które przeszły lub są w trakcie podstawowego cyklu terapii uzależnień. Odmowa uczestnictwa w Programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w ramach konsultacji indywidualnych, które jest pierwszym etapem realizacji Programu. Rozpoznanie indywidualnej sytuacji obejmuje zadania: rzeczywiste okoliczności skierowania do Programu, określenie czy uczestnik Programu aktualnie stosuje przemoc, aktualną sytuację rodzinną i zawodową, doświadczenie związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, informację o pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych, kontakty z wymiarem sprawiedliwości.

Informacja o naborze do Programu będzie przekazywana między innymi do ośrodków pomocy społecznej, sądu, kuratorów sądowych, prokuratury, policji. Ponadto informacja winna być umieszczona na stronie internetowej www.pcpr.swidnica.pl w zakładce aktualności.

4. Reguły uczestnictwa w Programie.

Warunkiem przystąpienia do II etapu Programu jest zawarcie przez uczestnika **kontraktu**, który określa zasady uczestnictwa w Programie. Kontrakt zawiera między innymi: formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w Programie, zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi, zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego i zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach, uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie. Ponadto kontrakt powinien zawierać informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu.

Wobec osób, których uczestnictwo w Programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadamianie tych organów o przystąpieniu sprawcy przemocy do Programu, każdej sytuacji uchylenia się od udziału w zajęciach oraz o zakończeniu uczestnictwa w Programie i treningu.

5. Realizator Programu.

Na podstawie Uchwały Zarządu Powiatu Nr 215/2012 z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

Zadania związane z realizacją Programu obejmują:

- 1) rekrutację uczestników pełnego cyklu Programu,
- 2) obsługę finansową pełnego cyklu Programu,
- 3) monitoring pełnego cyklu Programu,
- 4) pozyskiwanie partnerów w realizacji Programu i współpracę z nimi,
- 5) nadzór nad realizacją pełnego cyklu Programu zgodnie z założonymi celami i działaniami nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów.

powiatowemu z budżetu państwa na ten cel. Wnioski o środki finansowe na realizację Programu składa się do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Plan finansowy na dany rok realizacji niniejszego Programu ustalany jest przez Wojewodę Dolnośląskiego.

V. Monitoring Programu.

Realizacja Programu jest ściśle związana z działaniami monitorująco kontrolnymi, które stanowią część nadzoru nad jego realizacją.

System monitorowania obejmuje postęp względem zaplanowanych założeń, działań i rezultatów Programu, zachowanie związane z przemocą u osób uczestniczących w Programie w **trakcie jego trwania oraz do 3-ch lat po jego zakończeniu.**

Ustala się, że monitoring może być prowadzony poprzez:

- 1) kontakt z osobą krzywdzoną winien być nawiązany co najmniej 2 razy w trakcie trwania Programu, i co najmniej 2 razy w ciągu roku po zakończeniu Programu,
- 2) kontakt z instytucjami wspierającymi osobę krzywdzoną np. ośrodek pomocy społecznej, zespół interdyscyplinarny, kuratora sądowego, policję itp. co najmniej dwa razy w roku,
- 3) kontakt z uczestnikiem Programu po zakończeniu programu co najmniej 2 razy w ciągu roku.

W przypadku braku zmiany zachowania uczestnika Programu oraz wysoki poziom zagrożenia osób doznających przemocy ze strony uczestnika Programu następuje zwiększenie intensywności monitoringu.

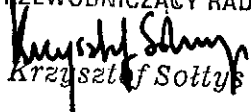
Celem monitoringu jest sprawdzenie czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami Programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

VI. Ewaluacja Programu.

Program podlega ewaluacji, w celu usprawnienia, rozwoju i zwiększenia efektywności prowadzonych działań. Oceny efektywności Programu dokonywać można na podstawie następujących kryteriów:

- 1) liczby osób, które zgłosiły się oraz zostały zgłoszone do udziału w Programie,
- 2) liczby osób, które przystąpiły do Programu,
- 3) liczby osób, które ukończyły Program,
- 4) liczby osób, które powstrzymały się od stosowania przemocy domowej lub zmniejszyły jej częstotliwość lub natężenie (zmieniły na łagodniejszą formę) – dane uzyskujemy z monitoringu,
- 5) jakościowej analizy oceny efektów programu.

Informacja o realizacji Programu będzie przedstawiana corocznie przy sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Soltys